

Slovensko

Starosta města Partizánske: Ve veřejné správě je nedostatek finančních prostředků

Slovenské město Partizánske založil před druhou světovou válkou český podnikatel Jan Antonín Baťa, nevlastní bratr Tomáše Bati staršího. Městečko, které neslo deset let ve svém názvu podnikatelovo jméno (Baťovany), zažilo největší rozmach v 80. letech minulého století. Tehdy se zde vyrobilo ročně více než 32 milionů párů obuvi. Po privatizaci v roce 1995 se podnik rozpadl a v roce 1999 nezaměstnanost ve městě převýšila 20 %.

Město Partizánske bylo už od svých začátků spjaté s obuvnickým průmyslem, a proto se v 60. letech stala symbolem města květinová bota. Živé květy se vysazují každé jaro a jejich aranžmá se každým rokem obměňuje.

Lucie Sýkorová

V současné době má město Partizánske zhruba 23 tisíc obyvatel. Od roku 2010 je primátorem města pedagog doc. Jozef Božik.

V jakém stavu je dnes bývalá Baťova továrna, probíhá zde ještě nějaká výroba?

Bývalé Baťovy závody, později ZDA, upadly v období 1999–2000 do konkurzu a postupně byly rozprodány různým společnostem. Dnes v areálu působí několik desítek firem, které zaměstnávají víc než 2000 lidí.

Jaká je v současné době nezaměstnanost ve městě?

Momentálně je na úrovni 8,6 %.

Jaký je roční rozpočet vašeho města? Kolik peněz dostává Partizánske od státu?

Rozpočet města je víc než 13 mil. eur a zhruba 6 mil. eur je v daních, které dostáváme na základě fiskální decentralizace z výnosu daně z příjmu fyzických osob.

Jste jako primátor spokojený se systémem financování měst na Slovensku?

V porovnání s Českou republikou, když srovnávám stejně velká města, např. Partizánske a naše partnerské město Valašské Meziříčí, máme rozpočet na české koruny o 150 mil. nižší.

Jak jsou přerozdělovány zisky ze zdanění loterií a hazardu – jdou tyto daně přímo do rozpočtu měst?

Ne. Do rozpočtu měst jde jen výnos z daně z příjmu fyzických osob, procentuálně 70 % jde do měst a 30 % do vyšších územních celků.

Nakolik je vaše město úspěšné v získávání dotací z EU? Jaké projekty jste například díky dotacím realizovali v posledních letech?

Město Partizánske bylo úspěšné při čerpání evropských prostředků především v oblasti sociální, vzniklo tak například městské zařízení sociálních služeb Domov, n. o. Také jsme byli úspěšní v oblasti kultury, kde jsme získali prostředky na rekonstrukci zámečku Vodný hrad. Dále jsme získali

dotace na menší, tzv. měkké projekty, zaměřené na přeshraniční spolupráci.

Jste členem nějaké organizace sdružující starosty slovenských měst? Jak tato organizace funguje, daří se jí úspěšně komunikovat například s parlamentem při přípravě zákonů?

Z hlediska terminologie jsou na Slovensku v městech jen primátoři, starostové jsou v obcích. Celkem 97 % primátorů a starostů (včetně mě) je sdružených ve Sdružení měst a obcí Slovenska, což je jedna z největších stavovských organizací na Slovensku, která spolupracuje i s vládou SR a s Národní radou SR při tvorbě zákonů.

Jaké jsou priority vašeho města v oblasti dotací a grantů – jaké oblasti nejvíce podporujete?

Město Partizánske podporuje všechny oblasti veřejného života, které jsou v působnosti samosprávy – sport, kulturu, vzdělávací aktivity, sociální aktivity apod.

Město Partizánske vlastní vydavatelství TEMPO – vydává týdeník a provozuje městskou TV. Jaká je historie vydavatelství? Jsou tyto činnosti soběstačné, nebo je město musí dotovat?

Noviny TEMPO začaly psát svoji historii jako podnikové noviny už v roce 1939. Po celou dobu trvání obuvnické výroby v Partizánském byly zdrojem informací o dění v podniku i ve městě pro zaměstnance závodu, ale i pro ostatní obyvatele města. Časem se měnil název týdeníku – od Budovatele, Slobodnej práce, Národného podnikateľa a Úder-

níka až po dnešní týdeník TEMPO. Tento název nesou noviny od roku 1997. Od roku 2011 je jediným společníkem vydavatelství město Partizánske. Hlavní činností společnosti je vydávání regionálního týdeníku TEMPO a zabezpečování vysílání Městské televize Partizánske. Město vydavatelství dotuje. Dlouholetá tradice vydávání novin ve městě

Partizánske

Partizánske leží v Trenčinském kraji na úpatí pohorí Trábeč, na soutoku řeky Nitra a Nitrica. Město založil Jan Antonín Baťa, který v roce 1938 zakoupil pozemky v obci Šimonovany a vybudoval zde obuvnickou firmu. Kromě toho nechal ale vystavět také moderní domy pro dělníky podle návrhů hlavního architekta zlínské stavební kanceláře firmy Baťa Vladimíra Karfíka, předního představitele funkcionalismu. Nová osada byla pojmenována Baťovany. Baťův podnik byl 1. ledna 1946 znárodněn. V únoru 1949 byly Baťovany přejmenované na Partizánske a staly se sídlem nového okresu Partizánske. Továrna byla 13. února 1949 přejmenována na Závody 29. augusta (ZDA). Koncem 80. let v továrně pracovalo 16 tisíc lidí a roční výroba dosahovala víc než 32 milionů párů obuvi. Největším odběratelem byl Sovětský svaz. Státní podnik ZDA byl roku 1995 privatizovaný akciovou společností CEB0 Holding Slovakia.

jim dala výjimečné postavení v životě všech lidí v regionu.

Jak je na tom z vašeho pohledu slovenské školství – kolik škol zřizuje Partizánske a jak je to s jejich financováním?

Jsmo zřizovatelem pěti základních škol, jedné umělecké základní školy a zároveň máme na území města šest našich mateřských škol. V případě základního školství jde o tzv. přenesený výkon státní správy, kde každá škola dostává od státu normativ na jednoho žáka. Ten se skládá ze mzdového a provozního normativu, z nichž jsou hrazené náklady na energie a na platy zaměstnanců škol, kromě nepedagogických. Ty financuje přímo město. Bohužel musím konstatovat, že i v letošním roce se ukazuje, že objem finančních prostředků z hlediska normativu je nedostatečný.

Jak významné jsou neziskové organizace ve vašem městě, provozují například sociální služby?

Neziskové organizace v Partizánském mají velký prostor pro svoji činnost. Město má vlastní neziskovou organizaci s názvem Domov, která realizuje institucionální sociální službu pro ubytování klientů, kteří ze zdravotního nebo věkového hlediska splňují kritéria na umístě-

ní do zařízení sociálních služeb nebo do zařízení pro seniory. Považuji za velmi důležité, aby město podporovalo neziskové organizace, a naše město tak i činí.

Jak je to s výdaji města na bezpečnost – kolik policejních sborů funguje ve vašem městě a kolik stojí jejich provoz? Posilujete městskou policii v posledních letech, nebo spíše naopak?

Na území města existuje okresní a obvodní ředitelství Policie SR, které je v působnosti státu, resp. Ministerstva vnitra. Potom je tu naše městská policie, která město Partizánske stojí ročně bezmála 400 tisíc eur. Počet příslušníků je 22. V posledních letech se snažíme městskou policii posilovat.

Které oblasti by potřebovaly podle vás větší podporu státu – případně kde je nedostatečná finanční podpora?

Osobně si myslím, že kdyby se zvýšil podíl z výnosu daně z příjmu fyzických osob nebo by se zavedla samostatná dotace pro samosprávy, ve výrazné míře by to pomohlo při zkvalitňování služeb, které samospráva poskytuje občanům. Platí to nejen pro naše město, ale pro celou Slovenskou republiku. Všeobecně lze říct, že ve veřejné správě je nedostatek finančních prostředků. ■

Vodný hrad v Šimonovanech po rekonstrukci z fondů EU v roce 2015. Zámeček (Kaštieľ) Vodný hrad je jedním z nejstarších zachovaných goticko-renesančních sídel na Slovensku. Nachází se v nejstarší části města v Šimonovanech. Doba vzniku kaštieľa se odhaduje na 14.–15. století